

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Victor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XI (6)

BUENOS AIRES, 5 NOVEMBRA (NOVIEMBRE) 1953.

No. (Štev.) 44

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

Baraga v okviru slovenstva

Zelo različna so pota, po katerih se narodi uveljavljajo in bore za svojo obliko in obraz. Tako velja v Franciji izrek, da so bili kralji Francije tisti, ki so izoblikovali enotnost naroda in države in s tem dali francoskemu narodu tisti okvir, ki ga je ohranil za vsa stotletja. Nemški narod so zedinili in mu zakoličili meje njegovi “železni kanclerji”, madžarski narod je ohranjala in dvigala njegova mistična zaverovanost v moč in sijaj krone sv. Štefana.

Čudna so bila pota, po katerih se je v prvih desetletjih prejšnjega stoletja slovenski narod podajal na pot borbe za svoje duhovno in politično poslanstvo. Doba romantike nam je naklonila dva velika lika, ki sta nam vsak po svoje z gigantskimi stvaritvami postavila kot enakopravne v zbor drugih evropskih narodov. Bila sta to moža skoraj istih let in sinova skoraj istih ljudskih plasti: Prešeren in Baraga.

Prešeren je imel ob sebi velikega mentorja, ki mu je odgrinjal svet, ki bi bil ostal nepopoln, ako bi v njem ne bilo deleža slovenskega duha. Velikan učenosti Matija Čop je skromno in ponižno omogočil geniju slovenstva, da je podal v pesništvu tak delež slovenstva, da smo postali enakopravni v zboru ostalih evropskih kulturnih narodov. Oba, Prešeren in Čop sta imela tedaj težave z majhnostjo naših razmer, toda vključ vsemu temu sta imela i sredstev i možnosti, da sta ohranjala stik s tedanjim kulturnim snovanjem Evrope in vanj tudi odlično posegla. Njuno delo je našo slovensko kulturo privedlo na prag “polnoletnosti”, v območju kulture smo tedaj dosegli svojo zrelost.

Baraga pa je moral kreniti v tujino, da se je umaknil majhnosti domačih razmer in posmehu celo svojih najbližjih. Moral je oditi na tedaj še tako neznan in zapuščen ameriški kontinent, da je med Indijanci Združenih držav postavil kladivo, da v čisto drugem območju dokaže moč in bogastvo slovenskega duha. Kakor Matija Čop je bil tudi on velikan učenosti, saj je bil poliglota in postal pisec slovarjev in slovnice indijanskega jezika. Odhajal je iz domovine, da misijonari — on, zastopnik enega najmanjših narodov na svetu — v deželi, ki bo čez 100 let morala postati vodilna država na svetu. Zastopnik malega slovenskega naroda postaja danes v okviru misijonarstva lik, ki ga nekateri že nazivajo največjega misijonarja svojega stoletja. Pesnik Prešeren, ki je postavil svoj narod na pravo mesto v občestvu kulture, je to dosegel z veličastnimi stvaritvami, ki so bile za tisti čas opremljene s primernimi sprječevali, Baraga pa je začel svojo pot z bogastvi in doživetji, ki jih je tedanji svet zavračal in zasmehoval. Krenil je z najmanjšega dela sveta, da zavzame svojih ideji največji del sveta. Čuden imperializem, ki mu je usojeno, da se mu ves svet ne bo mogel upreti. V njem pa je bil svet sv. Klementa Hofbauerja, svet “Dušne paše,” svet molitve, trpljenja in zatajevanja. Slovensko duhovno problematiko je Baraga dvignil v svet afirmacije “imponderabilij,” v svet, v katerem mora slovenski narod dokazati svojo zrelost in “polnoletnost.”

Kulturne in duhovne stvaritve nam dajejo izpričevalo o mestu, ki ga smemo zavzemati v zboru evropskih narodov. Tej dolžnosti nujne in stalne afirmacije se ne bomo mogli izogniti ali pa ji uiti. Kulturne in umetnostne stvaritve so nas že spremile na prag tiste dobe, v kateri nam nikdo več ne more odrekati pravice do popolne enakopravnosti in spoštovanja.

Z Baragom trkamo sedaj na vrata tiste najvišje enakopravnosti in polnoletnosti, ki nam jo more dati samo Bog, ki v svojih svetnikih potrjuje, da je kak narod v njih res dosegel najvišjo obliko svojega razvoja. V zboru katoliških narodov Slovenci še nismo polnoletni, še nismo enakopravni, ker nimamo tistega vidnega spričevala kot ga daje vsakemu narodu kot nagrado Cerkev, ko priščeje sina kakega naroda v zbor svojih svetnikov.

Danes so med Slovenci “imponderabilia,” ki jih je Baraga v svoji dobi s svojim delom postavil tako visoko, v veliki nevarnosti, saj mora doma narod ječati pod pezo, ki skuša obstoj teh vrednot sploh zbrisati ali zatreti. In vendar so nas ravno vrednote do danes ohranile kot narod. Zato je aktualnost Barage ravno v tem času še tem večja in usodnejša, ker nam skuša Cerkev potom njega ravno za ta čas postaviti kot luč in zgled velikega svojega škofa, ki

NOVA TAKTIKA SOCIALISTOV

V Nemčiji so socialisti glasniki tistih struj, ki terjajo, da mora postati Nemčija čimprej popolnoma neodvisna, zedinjena in oproščena navzočnosti okupacijskih, predvsem ameriških čet. Ko nemški socialisti govorijo o vseh teh “idealih”, pri tem seveda ne verujejo toliko v izvedljivost vseh teh zahtev — in verjetno si odhoda zaveznikov iz Nemčije tudi ne žele tako hitro — pač pa skušajo okoli svojih vrst zbrati vse tiste, ki računajo na obnovo dežele pod njihovim vodstvom. Pri tem se pristaše mednarodnega kozmopolitizma prav nič ne moti, da so se pri tem podali na pot nacionalističnega gibanja, ki je danes pri njih že močnejše kot pa pri nekaterih izrazito desničarskih strankah.

Isto se dogaja v Angliji. Skrajno krilo delavske stranke vodi Bevan, ki je obenem najbolj glasen agitator proti premoči ameriške politike tako v Angliji, kakor tudi v Evropi. Ta gonja proti ameriškim vplivom, je danes v Angliji tako popularna, da je je zelo mnogo tudi med samimi konservativci. Pri tem te laboriste nič ne moti paradoks, da so danes za mednarodno sodelovanje in evropsko zedinjenje taki nacionalisti in še do včeraj izolacionisti, kot so ameriški republikanci, ki tako v Afriki in Aziji mire razna nacionalistična gibanja in jih opozarjajo na potrebo širših, mednarodnih solucij.

V Franciji se danes dviga opozicija proti politiki evropskega združevanja predvsem na levič. Komunisti so sicer naravni nasprotniki ameriških načrtov po vsem svetu in ne samo v Evropi, zato na njih oporo nikdo ne računa. Toda opozicijo proti Bidaultu in njegovim zamislim o izvedbi načrtov za evropsko obrambno skupnost vodijo danes levičarski radikali in velik del socialistov. Oboji so proti zblizevanju evropskih narodov, dasi so bili še včeraj njeni glavni zagovorniki. Tako sta danes proti Združenim državam Evrope Herriot in Daladier, proti vladnim zamislim o evropski obrambni skupnosti je tudi voditelj socialistične stranke Guy Mollet. Oboji vidijo v taki skupni vojni sili preveliko premoč nemške navzočnosti in ker so celo v Angliji in ne samo v ZDA prepričani, da je nemška vojna sila za obrambo Evrope pomembnejša od francoske, so sedaj vsi ti bivši internacionalisti složno pobrali stara gesla francoskega nacionalizma in šovinizma, in začeli svariti pred “nemško nevarnostjo”, “premočjo nemškega gospodarstva” in slično. Tako dvigajo gesla nacionalizma iz starih ropotarnic v Franciji levičarji, v zahodni Nemčiji levičarji in v Angliji so tudi najbolj glasni oni na levič.

Ta val nacionalizma pod tem vodstvom ima svoje odtiske sedaj tudi že

BORBA ZA TRST

Vprašanje Trsta in cone A je še nadalje predmet zanimanja svetovne javnosti, čeprav se je borba prenesla bolj v diplomatske kanale in za kulise.

Na italijansko ponudbo o umiku čet od meje cone A je Jugoslavija odgovorila, potem ko je delno čete že umaknila pred ponudbo, da le-te uradno ni dobila in da ne more graditi nanjo, “ker na italijanske izjave ni mogoče verjeti.” Pozneje se je izvedelo, da so se jugoslovanski oddelki znova pomaknili na mejo, ker so Italijani poslali proti Trstu še eno pehotno divizijo.

ni bil velikan v teh najvišjih vrednotah, ampak jih je povezoval in se boril zanje v svetniški meri. V okviru vsega slovenstva je Baragov lik zastavljen sedaj kot centralna osebnost: ko se nam skušajo rušiti duhovni temelji v domovini, prihaja ura, ko nam je naloženo, da v zboru katoliških narodov dosežemo priznanje, da smo z Barago kot svojim svetnikom dosegli polnoletnost in popolno enakopravnost. To niso računski sebičnosti ali predrznosti, to so trenutki velikega obiskanja, ki jih ne smemo zamuditi ali prezreti.

v Aziji, kjer so se gibanjem proti ZDA postavili na čelo socialisti, pred kratkim pa so se na to stališče postavili celo socialisti na Japonskem. Kakor v Nemčiji, tako zagovarjajo tudi japonski socialisti potrebo, da naj ameriške sile čimprej izginejo iz Japonske. Vsem tem gibanjem pa je eno skupno: vsi so bolj glasni v zahtevah proti ameriški politiki in le malo ali skoraj nič zahtevni proti ekspanziji komunizma in njegovim nevarnostim. Del radikalov je v Franciji že začel govoriti o potrebi tesnejšega sedelovanja in zaveznitva med Francijo in Sovjetsko zvezo. V Moskvi so to že zdavnaj opazili in zato je Malenkov sam v svojih izjavah in govorih svaril Francijo pred nevarnostjo ponovne nemške oborožitve.

POJAV NEMSKIH “PARTIZANOV”

Ko so se 17. junija v vzhodni Nemčiji delavci dvignili proti sovjetskemu oblastem, so si skušali socialisti to gibanje prilastiti zase. Toda njih navdušenje zanje se je kmalu poleglo, ko se je to gibanje v zadnjem času okrepilo in so začeli nastopati v vzhodni Nemčiji posebni protikomunistični partizanski oddelki. Ti oddelki morajo imeti posebno močno organizacijo in oprema mora prihajati iz vrst, ki ni blizu organizacij socialističnih strank na zahodu. Dočim se med socialisti na zahodu celo dopuščajo, da bi se zedinjenje Nemčije doseglo tudi s sovjetskimi sodelovanjem, se na vzhodu Nemčije tako naziranje smatra za naivno. Sleherno komunistično “uslugo” bo vedno treba zelo drago plačati, nazadnje pa se bo izkazalo, da sovetji tudi takih obljub ne bodo držali. Iz uporniških gibanj na vzhodu raste predvsem spoznanje, da je glavno odstranjenje komunizma, glavno je, da ostane tisti del sveta, ki je svoboden, res svoboden in da se ne da varati. Bodočnost Nemčije bo bolj zavarovana, ako ostane vsaj zahodna Nemčija varno v bloku zapada kot pa bi nasledala tistim, ki pravijo, da je bodočnost Evrope v tem, da ostane Evropa “neutralna” med ZDA in Sovjetsko zvezo. Kdor zagovarja tako politiko nevarnosti, ne škoduje ravno preveč ZDA, ki že iščejo drugih oporišč izven Evrope, pač pa silno koristi sovetjem, ker že razorožuje odpornost Evrope proti komunizmu in njegovi propagandi.

Ali bo ta politika socialistov gonje proti Ameriki rodila mnogo sadov? Najbolj točen dokaz, da se socialisti pri tem motijo, so volitve, ki so bile v nedeljo v Hamburgu, tej trdnjavi nemških socialistov. Vkljub vsemu trkanju na vrata nemških nacionalističnih čustev so socialisti volitve izgubili in je zmagala vladna koalicija, ki ji načeluje dr. Adenauer.

INICIARON SU VIAJE DE INSTRUCCION FINAL LOS CADETES DE AVIACION MILITAR

Desde el aeródromo militar de Morón partieron el martes pasado, a las 9, a bordo de dos aviones de transporte de la Fuerza Aérea Argentina, cincuenta y nueve cadetes del último curso de la Escuela de Aviación Militar que cumplirán su viaje de instrucción previo al ingreso a la categoría de oficiales, a través de 15.000 kilómetros que se ha proyectado cubrir en veintidós días con escalas en puertos de Chile, Perú, Ecuador, Colombia, Venezuela y Brasil.

Despidió a los cadetes que viajan presididos por el director de la escuela, comodoro Emilio M. Daneri, el ministro de Aeronáutica, brigadier mayor Juan Ignacio San Martín.

En las Capitales de los países, que visitarán los Cadetes de Aviación Militar Argentina se preparan a ellos grandes agasajos.

ŠTUDIJSKO POTOVANJE VOJAŠKIH LETALSKIH KADETOV

Z vojaškega letališča v Moronu se je podalo v torek na zaključno študijsko potovanje z dvema prevoznima letaloma argentinskega vojaškega letalstva 59 kadetov zadnjega letnika letalske vojaške akademije v Cordobi skupno z ravnateljem in profesorji te akademije.

Letalski kadetje bodo ostali na študijskem potovanju 21 dni ter bodo z letaloma preleteli razdaljo 15.000 km. Obiskali bodo države Čile, Peru, Ecuador, Kolumbija, Venezuela in Brazilija.

Na letališču je bil pri njihovem odhodu navzoč minister za letalstvo brigadni major Juan Ignacio San Martín.

V prestolnicah teh držav pripravljajo argentinskim letalskim kadetom velike sprejeme.

ga problema petčlansko konferenco, počasi prevzema USA, ki sedaj vodi svojo politiko do Trsta tako, kakor da je ona prišla na to idejo o konferenci petih. Dulles je izjavil, da “čim prej pride do konference, tem bolje. Z naše strani smo napravili vse, da do konference pride. Ostajamo pa na našem sklepu z dne 8. oktobra.”

Medtem je Titov zun. minister Popović potoval iz Washingtona preko Pariza v Beograd. V Parizu je imel kratek razgovor z Bidaultom, h kateremu je potoval na posvet tudi Pella. Ta je prišel v Pariz, ko je Popović že odpotoval preko Muenchena v Jugoslavijo. Skozi Italijo ni hotel potovati. Po šestanku Popović-Bidault so agencije objavile poročilo, da je Francija “našla rešitev tržaškega vprašanja”. Francija da predlaga; Cona B nesporno pripade Jugoslaviji. V coni A se bo potegnila narodna meja med obema državama, to se pravi, da Italija zadrži samo cesto, ki vodi ob obali do Trsta. Mesto Trst pripade v upravo Italiji, pristanišče pa imata v uporabi obe državi, Jugoslavija in Italija. Ta rešitev se je Popoviću zdelo dovolj sprejemljiva ter je z njo odšel v Beograd. Tudi v Italiji so ta predlog sprejeli na znanje, čeprav ne navdušeno. V Londonu in Washingtonu pa se nadaljujejo razgovori med obema vladama o tem vprašanju.

Pozneje so novice o francoski rešitvi tržaškega vprašanja zanikali v Parizu. Menijo pa le, da je do zanikanja prišlo, ker nečejo, da bi prezgodnja objava predloga povzročila nove neprijetne posledice bodisi v Italiji ali Jugoslaviji.

V Trstu je bilo zavezniško vojaštvo pripravljeno proti morebitnim italijanskim demonstracijam, ki bi jih izvedli šovinistični elementi na dan tržaškega patrona sv. Justa 2. novembra. Vojaško poveljstvo je oddelke oborožilo z brzo-strelkami. Toda dan je mirno minil.

V Italiji se je razburjenost mas pomirila in tudi v Rimu, kjer je bilo v

zadnjih tednih žarišče študentovskih demonstracij proti Jugoslaviji in za Trst, vlada popoln mir.

V Jugoslaviji prebivalstvo čaka, kakšna bo naslednja poteza diktatorja Tita in kakšna politika zaveznikov napram Trstu in Jugoslaviji. V Banjaluki je na velikem partizanskem mitingu v nedeljo govoril eden od podpredsednikov vlade Milovan Đilas in med drugim izjavil, da “Jugoslavija postavlja svet pred dve izbiri: konferenco o Trstu na podlagi jugoslovanskih zahtev v enakopravnem razmerju z Italijo ali pa vojno.”

Varnostni svet ZN je zadnjikrat razpravljal o Trstu 20. oktobra, ko so kljub sovjetski opoziciji izglasovali odločitev razprave o tem problemu do 2. novembra, da bi dali čas prizadetim državam, da same med seboj uredijo spor. 2. novembra je VS znova pretresal tržaški problem in debato ponovno in iz enakih razlogov preložil do 23. novembra.

VEDNO VEČ JE LJUDI NA SVETU.

Vojske in bolezni ne zmanjšajo števila ljudi. Množe se hitreje kot pa umirajo. Mnogi so mnenja, da bo v dolednem času naš planet postal premahlen za vse. Drugi trdijo, da je večji problem prehrana. Med temi se pojavljajo črnogledi, ki trdijo, da bodo od lakote umirale cele množice, ko zemlja ne bo zmogla več nasičevati milijonov lačnih želodcev.

Ali drže te teorije?

Kaj pa Bog in njegova zapoved: “Rastita in množita se...”?

Na celo vrsto takih vprašanj odgovarja profesor dr. IVAN AHCIN v svojem članku “RODOVITNOST LJUDI IN NARAVE”. Članek je napisan nad vse zanimivo in podprt z dokazi danaj nje tehnične in gospodarske znanosti.

Objavljen bo v ZBORNIKU-KOLENDARJU SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1954.

ZBORNIK-KOLENDAR

SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1954

bo izšel v povečanem obsegu in bogato ilustriran.
V prednaročilu in predplačilu stane do 22. novembra t. l. samo 38 pesov. Pozneje bo cena višja.

PREDNAROČILA IN PREDPLAČILA SPREJEMAJO:

1. Pisarna Društva Slovencev, Victor Martínez 50, Bs. Aires.
2. Casa Boyu, Olazabal 2338, Buenos Aires.
3. Santería y Papelería “Santa Julia”, Victor Martínez 39, Buenos Aires.
4. Ivan Lužovec, slovensko zemljišče v Lanusu.
5. Fotoateljé Lojze Erjavec, Alvarado 350, Ramos Mejía.
6. Gdč. Renata Ašičeva, Méjico 5217, Villa Martelli.
7. Brivnica in parfumerija “Los Alpes”, g. Žnidar, calle Drysdale 5614, Carapachay.
8. G. Pavle Homan, Temple 2147, J. D. Perón (ex. Munro) in vsako nedeljo po slovenski maši na Belgrano.
9. Gdč. Marija Židan.
10. G. Miro Kovač, Almeyra 530, San Martín.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Ameriško vojaško poveljstvo je izdalo "Črne bukve" o mučenjih in umorih ameriških in drugih vojni ujetnikov na Koreji, ki so padli komunistom v roke. Zadevo so USA spravile pred ZN, ki jo sedaj obravnava. (To so sedaj prve ameriške "Črne bukve". Narodi za železno zaveso so jih natisnili že davno prje — pa jim zapad ni verjel!). — USA in Japonska sta se sporazumele, da bo Japonska povečala svojo vojsko od 110.000 na 350.000 mož, letalstvo na najmanj 1000 reakcijskih letal in mormarico na 200.000 ton.

ANGLIJA: Kraljica Elizabeta II. je imela kronski govor ob zaključku zasedanja britanskega parlamenta. V njem je prikazala položaj Anglije in njenega imperija v svetu. Iz govora, ki ga je sestavil Churchill, je razvidno, da se Anglija nahaja v slabem položaju v svetu, tako gospodarsko kakor tudi vojaško. Parlament je nato prešel na razpravo o novih zakonskih predlogih, od katerih eden predlaga spremembo zakona o regentstvu v tem smislu, da naj bo imenovan za regenta v slučaju smrti Elizabete II, njen mož princ edimburški in ne njena sestra Margareta. — Churchill je po neuspehih prizadevanjih za obisk Malenkova sedaj ponudil obisk Eisenhowerju. Ta je odgovoril, da ga rad sprejme v Washingtonu. — V Londonu se je končala stavka petrolejskih delavcev ter je promet po tej prestolnici spet normalen. Zčasno ga je ustavila zopet gosta megla, za katero se boje, da ne bo podobna oni iz lanskega leta, ki je zahtevala na stotine smrtnih žrtev zaradi nadoštve. — V puščavi Voomera so Angleži izvršili letojnji drugi poskus z atomsko bombo. Tako je število atomskih eksplozij na svetu naraslo na 50 in sicer: Amerikanci so razstrelili doslej 41 različnih atomskih bomb, sovjeti 5 in Angleži 4.

FRANCIJA: Lanier je ponudil komunistom v Indokini premirje, če so pripravljene končati vojno. Od komunistov ni dobil odgovora.

ZAHODNA NEMČIJA: Adenauer je v Hamburgu in državi Hamburg dobil večino nad svojim socialističnim nasprotnikom ter tako potrebno dvotretninsko večino v vsenemškem parlamentu v Bonniju za izvedbo spremembe ustave, na podlagi katere bo zahodna Nemčija lahko prišla z oboroževanjem in se vključila v evropsko obrambno skupnost.

VZHODNA NEMČIJA: Znani nacistični general von Paulus, ki je bil zajet od sovjetov v bitki za Stalingrad, se je iz ujetništva vrnil v vzhodni Berlin. Po nekaterih poročilih je izjavil da je "velik prijatelj sovjetov" in da mu bodo sovjeti v kratkem dodelili važen položaj v svoji coni.

ŠVEDSKA: Nobelovo nagrado za mir leta 1953 je dobil ameriški general Marshall in nemški protestantski misijonar dr. Schweitzer.

ŠPANIJA: Španski parlament je enoclasno odobril konkordat med sv. Stolicjo in Španijo.

ITALIJA: V Kalabriji na jugu in v padski nižini na severu so velike povodni. V Kalabriji je 90% hiš voda porušila, v padski nižini na povzročila velikansko škodo na žetovih in poljih.

Vatikan: Papež Pij XII. je podelil petim škofom kardinalski klubuk. Po narodnosti so trije Italijani in dva Španci.

KOREJA: Na Koreji nadaljujejo z zasliševanjem vojni ujetnikov. Predhodna konferenca za pripravo mirovne konference je zastala, ker komunisti vztrajajo na zahtevi po vključitvi t. i. nevtralnih držav v konferenco. Iz zaslišani vojni ujetnikov so ugotovili, da so se proti vojski ZN borili tudi pravi Rusi.

Upor proti komunistom v Vzhodni Nemčiji

Južno od Berlina in dalje proti vzhodu se vedno trajajo hude in kratke gverilske bitke med belimi partizani in sovjetsko vojsko in nemško kom. policojo. Sovjeti so poslali proti belim nad 15.000 mož, ki pa upora ne morejo zatreti. Upor se vedno bolj širi ter ga po mnenju opazovalcev vodi iz Muenchena protihitlerjevski general Gustav Gehlen, ki je tudi pripravil in uspešno vodil upor v Berlinu 17. junija.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo — PORAVNAJTE NAROČNINO!

ATTLEE JAVNO OPOZARJA NA JEDRO ZLA V TITOVINI

V "Svobodni Sloveniji" smo nedavno poročali o letošnjem obisku predsednika angleške delavske stranke Attleeja Jugoslaviji, v kateri je bil mudil več tednov kot osebni gost maršala Tita. Attlee je imel več razgovorov s Titom, potoval je po državi in si ogledal vse, kar ga je utegnlo zanimati. Na Bledu je imel tudi tiskovno konferenco ter je titovskim in inozemskim časnikiarjem odgovarjal na razna vprašanja. Iz titovskih časopisov smo nedavno povzeli nekaj Attleejevih ugotovitev, ki so ugodne za titovo komunistično diktaturo. Attlee je pa tedaj časnikiarjem odkrito povedal tudi svoje mnenje o sedanjem jugoslovanskem političnem sistemu, ki pa za titovce ni ugodno. Radi te njegove ugotovitve je nastala kar cela afera. V glavnem glasilu titove komunistične stranke "Borbi" so namreč Attleejevo izjavo kar sami cenzurirali ter so iz nje izpustili vsa neugodna mesta. Zaradi tega se je Borba potem morala opravičiti. Opravičilo je podpisal V. D. (Vladimir Dedijer — časnikiar titovega dvora) ter je v njem vsokrivdo zvalil na dežurnega urednika, ki da je dotična mesta kar sam izpustil, ne da bi za to vprašal uredništvo lista.

O Attleejevem nastopu na Bledu pa je Eric Bourne svojemu listu "Christian Science Monitor" poslal dne 19. avgusta naslednje poročilo:

"Jugoslavija se ne more smatrati za popolno demokratično državo, dokler ni možno, da bi se proti sedanjemu, edino dovoljeni komunistični stranki in njeni oblasti postavile druge opozicijske stranke". To je povedal g. Clement R. Attlee, voditelj delavske opozicije v britanskem parlamentu pri razgovoru s časnikiarji.

G. Attlee je izrekel eno najbolj primernih in odkritostrih izjav med vsem, kar so jih dale politične osebnosti, ki niso bile na tej deželi. Močno je povdval svoje lastno in splošno zapadno odobrenje nanove Jugoslovane, ki si prizadevajo, da bi obnovili svojo državo. Izjavil je, da odobrava odločno zavrnitev sovjetske diktature in odklonitev, da bi se Jugoslavija podvržla tej sili, odobrava, da so potem nastale struje v smeri k večji osebni svobodi.

Omenil je vse vtise, ki jih je dobil tekom svojega štirinajst dnevnega potovanja po Jugoslaviji. Rekel je, da je videl več industrijskih središč in da je govoril tako z delavci kot z ravnatelji. Potrdil je, da je občutil isto splošno ozračje svobode in dobrega tovarštva, ki so ga zaznali tudi mnogi drugi opazovalci in obiskovalci. Podčrtal je, da je vse v primeri z ledenim prijemom diktature, ki vlada med narodi za železno zaveso, dobro.

"Vse to" je rekel g. Attlee, "budi upanje, da bo Jugoslavija mogla še razširiti vzajemnost z zapadom in z demokratičnimi socialističnimi gibanji svobodnega sveta". Toda prav tako jasno je povedal, da bi vsako nadaljevanje in ohranjanje enostranskega sistema bistveno oviralo vsako družbeno Jugoslavije z vsemi takimi političnimi organizacijami kot je zapadno-evropska socialistična internacionala. Iz bistveno istega vzroka ovirajo gotove omejitve, ki jih vsebujejo pravila Jugoslovanske delavske zveze, da ta ne more biti sprejeta v neodvisno mednarodno skupino delavskih strokovnih zvez.

"Popolne demokracije tu ni", je dejal g. Attlee domačim in tujim časnikiarjem. "Po mojem mnenju ni nikjer popolne demokracije, kjer je enostrankarski sistem. Tole reč bodo morali tukajšnji še dobro preleteti. O tem ni nobenega dvoma. Ker ni opozicijskih strank, je politično življenje medlo, jalovo. To je dirka z enim samim dirkačem."

Jugoslovani so se muzali, ko je g. Attlee pripomnil: "V Britaniji sem jaz voditelj opozicije, tukaj pa zaman iščem svojega tovariša, ki bi imel isto vlogo". "In zopet, ko ga je neki jugoslovanski časnikiar posebej vprašal, če ni morda g. Attlee, kljub različnim pojmovanjem Jugoslovane in zapadnjakov glede eno — strankarskega sistema, videl kaj dokazov o obstojanju osebne svobode v Jugoslaviji, je britanski delavski voditelj lopnil nazaj: "Da videl sem nekaj. Hočem pa, da se to izpopolni s svobodnim ustanavljanjem političnih strank, ki bodo tekmovali v parlamentarnih volitvah."

O svojih vtisih, ki jih je dobil glede jugoslovanskih delavskih zvez iz razgovorov z navadnimi delavci in z voditelji in o svojih opazovanjih delavskih svetov, ki naj bi vodili jugoslovansko industrijo, je g. Attlee dejal: "Delavske zveze se mi zde kar precej demokratične,

ali kakor morem videti, nimajo nobenega delokroga."

Ta izjava je odsev mnenja g. Attleeja o pravici delavstva do stavke. Jugoslovani so doslej brezuspešno skušali prepričati svoje zapadne tovariše, da to vprašanje ne prihaja v poštev v socialistični državi. G. Attlee je imel obilo priložnosti, da je izkušal vrednost tega mnenja, ko je vodil vlado Velike Britanije.

G. Attlee ni osamljen s svojim mnenjem, da bodo jugoslovanski voditelji preje ali kasneje morali opustiti svojo sedanjo nepopustljivost v tem vprašanju. Mnogi krogi tu mislijo, da bo nekoga dne vlada morala priti do spoznanja, da je neizogibno nujno treba

TITOV RAZKOL RADI GRČIJE

Znani ameriški časnikiar pisatelj in poznavalec mednarodnih zapletov, Henry J. Taylor, je v svojem radijskem predavanju iz Aten preko radija povedal ameriškim poslušalcem zanimiv razlog, zakaj sta se razšla Tito in Stalin. Del predavanja, ki se nanaša na Tita in Stalina, se glasi takole:

"Zapustil sem rusko mejo in Turčijo. Nocoj sem v Atenah. Še vedno je velika daljava od domovine, vaše in moje. Ali pa je res oddaljenost tako velika?"

Ameriška pomoč je rešila to deželo. Ameriški general James van Fleet jo je rešil.

Bil sem tu v Grčiji, ko je divjala civilna vojna. Videl sem grške komuniste, ki so bili hlapi rdečega Tita v sosedni Jugoslaviji, ki jih je Tito podpiral in vodil, kako so morili Grke, ki so se jim upirali. Pomorili so jih toliko, kolikor so jih mogli doseči in poskušali so napraviti Grčijo za jugoslovansko satelitsko državo. Bila je strašna civilna vojna.

Stalin je seveda imel svoje prste v rdečem delovanju proti Grčiji. Moskva je pač interesirana povsod, v vseh delovanih rdečih. Toda načrt za usmrtnitev Grčije je bil Titov program in samo njegov. Ves dobiček in plen naj bi bil Titov. On je bil, ki je vodil civilno vojno v Grčiji in vse kar je bilo z njo v zvezi. To je bilo dejansko stanje.

In, čujte, ker je Moskva zavrnila Tita in mu ni dobavila toliko vojaške pomoči, kolikor jo je on hotel imeti, je to povzročilo začetni prepir med Titom in Stalinom. Ni bil to nikak spor radi ideologije ali filozofije, kot nam ponovno dopovedujejo. V srcih Stalina in Tita ni bilo več filozofije kot jo je bilo n. pr. v srcu Al Caponeja.

Tu v macedonskih gorah sem spremljal britanske vojne avijone, ki so jih

Ob vznožju Stola

sredi prelepe Gorenjske se odigravajo dogodki v globoko zajeti črtici "URA S KUKAVICO". Ta črtica dokazuje, da je KAREL MAUSER odlični sodobni slovenski pisatelj. Ne samo Gorenjci, pač pa vsi Slovenci brez izjeme bodo ob branju te črtice začutili dih naše zemlje in blesk naših gora. In kako opiče pisatelj Karel Mauser gorenjski značaj!

ČRTICA BO OBJAVLJENA V ZBORNIKU-KOLENDARJU SVOBODNE SLOVENIJE ZA 1954.

dopustiti domoljubne, liberalne skupine, čeprav ne podpirajo celega, socialističnega programa. Treba jim bo dovoliti njihov delež pri vodstvu jugoslovanskih javnih zadev."

vodili pogumni mladi Grki, ki sem jih najprej videl, kako so se vezbali v Egiptu. Uporabljajoč te avijone in oboroženi z nekakimi granatami, ki so zelo ubijajoče orožje, so se borili z ogromnim uspehom proti rdečim gverilcem, bandom, ki jih je vodil Tito.

Tito je potreboval avijone, da bi bil mogel udariti nazaj. Vedel je, da ima Stalin na stotine in stotine svobodnih, nadštevilnih ameriških vojni avijonov, ki so ležali brez haska in so rjaveli v Rusiji.

Zato se je Tito napolil v Moskvo. Prosil je Stalina naj mu da nekaj teh vojni avijonov, kar je bila mala stvar za Stalina. Toda Tito ni dobil niti enega stroja.

Stalin ga je zavrnil, dejansko ga je zavrnil kar dvakrat. Kajti vedeti moramo, da Tito ni nikdar prelomil s Stalinom, ampak je Stalin prelomil s Titom.

Kraj, ki je povzročil ta prelom, je bila ta država, Grčija.

Ta rdeče-jugoslovanska pustolovščina v Grčiji je stala vas in mene v Združenih Državah bilijone in bilijone dolarjev." (Pregled)

NAROČNIKOM "SVOBODNE SLOVENIJE" V ARGENTINI!

Vse naročnike Svobodne Slovenije, ki za leto 1953 še nimajo plačane naročnine, prav lepo prosimo, da nam jo takoj poravnajo. To lahko storite osebno ali po znanju na Victor Martinez 50, ali pa nam pošljite giro ali bono postal na naslov Eslovenia Libre, Victor Martinez 50, Buenos Aires.

Naročnina za celo leto znaša 65 pesov pri enkratnem vplačilu, pri plačevanju v obrokih pa je za pol leta \$ 35.—, za četr leta pa \$ 20.—

KOROŠKA

Partizanski spomenik "Padlim za svobodo v borbi proti fašizmu", ki so ga postavili leta 1947 na pokopališču v št. Rupertu pri Celovcu, so neznani storilci 10. septembra razstrelili z dinamitom. Spomenik, ki je bil iz bron, je predstavljaval skupino dveh moških in dveh žensk v naravni veličnosti. V zvezi s tem atentatom pravi "Naš tednik": "Ako že v življenju ni prave demokracije, je doslej veljalo po vsem svetu, da sme na grobovih vsadko postaviti spomenik, ki naj izraža idejo, za katero je umrl življenjski morebiti zanjo umrl. Zunanji izraz tega spomenika ne sme žaliti verskih čustev in cerkvenih predpisov. Če je bil partizanski spomenik na pokopališču v št. Rupertu postavljen, je odgovarjal predpisom, ker drugače tam ne bi stal. Zato je razstrelitev spomenika zločinsko delo, ki kaže, kam vodi narodna in idejna nestrpnost."

V zvezi s tržaškim sporom je "Naš tednik" objavil uvodnik z naslovom "Trst in zaledje", iz katerega posnema naslednje odstavke:

"Kako je Italija v prvi svetovni vojni zmagovala, vsi vemo iz neponarejene zgodovine. Vemo pa tudi, da je dobila Italija po prvi svetovni vojni velik kos hrvatskega in slovenskega ozemlja z mestom in pristaniščem Trstom. Taka rešitev pa v nobenem, niti političnem niti gospodarskem oziru, ni bila zadovoljiva. Taka rešitev je zagotovila samo eno stvar in sicer gotovost vedne nestalnosti."

"Ko so po prvi svetovni vojni dodelili zavezniški Trst Italiji, se niso zavedali, da dolguje Trst svoj obstanek in razvoj dejstvu, da je tržaško pristanišče edino pristanišče za vzhodne alpske pokrajine, za Slovenijo in za dežele za njo. Trst je italijanski jezikovni otok, ki se v notranjost ne razprostira, slovensko prebivalstvo pa sega vse do morja tako na severnem kot na južnem koncu mesta. Gospodarsko pa je od posesti Trsta odvisno blagostanje Srednje Evrope in

zlasti blagostanje Avstrije. Resnična naloga Trsta je namreč v tem, da je pristanišče za vso Srednjo Evropo, ki je naravno zaledje pristanišča, kjer sega Jadransko morje najbolj daleč v srednje-evropsko celino."

"Po drugi svetovni vojni je podpirala Sovjetska zveza zahteve Jugoslavije po Trstu, zapadne tri velesile pa zahteve Italije. Kot kompromis med obema zahtevama je nastalo leta 1946 Svobodno tržaško ozemlje, tržaško pristanišče naj bi bilo po takem načinu rešitve pristopno v večji meri svojem naravnemu zaledju. Italija pa se ni mogla zvesti, da je bila v drugi svetovni vojni premagana in zato tudi ni mogla in ne more pozabiti, da je morala odstopiti Trst njegovemu pravemu lastniku; ta pa je gospodarsko zaledje Trsta."

"Proti zahtevi Italije, da se vključi celotno Svobodno tržaško ozemlje Italiji, je vedno točno označevala tudi Jugoslavija svoje zahteve po tem ozemlju. Končno je letos dne, 6. septembra predsednik Jugoslavije maršal Tito označil te zahteve s tem, naj bo tržaško mesto s pristaniščem mednarodno, vse ostalo ozemlje pa naj se priključi Jugoslaviji. Odločno pa je odklonil Tito vsak poizkus ljudskega glasovanja na tem ozemlju, ker ne sme glasovanje odobriti nasilnega poitalijančevanja mesta in okolice tekom desetletij."

"Danes je Trst predvsem pristanišče Avstrije. Toda to je za Trst premalo. Trst bo nujno moral dobiti še uvoz in izvoz iz drugih dežel Srednje Evrope, predvsem pa iz Slovenije, češko-slovaške in Madžarske. To pa bo mogoče samo, ako ostane Trst samostojno pristanišče kjer naj bi se vsi narodi tržaškega zaledja srečavali v sporazumnem delu, ne pa v sporu. Na to bi morala misliti tudi Italija, ako ji je resnično do miru v tem tako važnem delu Evrope."

"Trst stoji na kamenitem Krasu in tržaško pristanišče je zgrajeno na ka-

ARGENTINA

Predsednik general Perón je v soboto, zaključil vrsto slavnosti, ki so bile v zvezi z dnevom, varčevanja, z govorom, v katerem je med drugim povdarjal, da so hranilne vloge v letošnjih osmih mesecih presegle višino vseh hranilnih vlog v letu 1952. Povdarjal je tudi delo vlade za zboljšanje gmotnega položaja ljudstva in argentinski prispevek za utrditev svetovnega mira.

Predsednik general Perón je odredil, da bo 500 najboljših dijakov na stroške Fundación Eva Perón preživel počitnice v raznih morskih kopališčih in planinskih penzionih.

Predsednik republike general Perón je odlikoval z visokimi odlikovanji predsednika zahodnonemške republike dr. Heussa, kanclerja dr. Konrada Adenauerja in ministra za gospodarske zadeve Ludviga Erharda. Predsednik zahodne nemške republike dr. Heuss je pa podelil najvišja nemška odlikovanja predsedniku generalu Peronu, zun. ministru dr. Remorinu in ministru za gospodarstvo dr. Alfredu Gomezu Moralesu.

Predsednik general Perón je poslal v dar angleški kraljici Elizabeti II. dva krasna, čistokrvna ponija.

Dr. Juan Bautista Lusardo, dose-danji brazilski veleposlanik v Argentini odhaja na novo visoko službeno mesto v Rio de Janeiro. V slovo so mu priredili poslovilne bankete člani diplomatskega zbora, v imenu argentinske vlade pa zunanji minister dr. Remorino.

Podpredsednik Interamerikanskega gospodarskega zavoda Osvaldo A. Dighero je odpotoval v Severno Ameriko, kjer bo izročil diplomu dr. Miltonu Eisenhowerju o njegovem imenovanju za častnega predsednika te gospodarske ustanove.

V Severno Ameriko sta odpotovala narodna poslanca Enrique Osella Muñoz, Victorio Tommasi in Agustín Siboldi. V Severni Ameriki bodo pričeli vsi tamošnje agrarno zakonodajo, si ogledali stroj ameriškega poljedelstva in živinoreje. Omenjeni poslanci so odnesli s seboj tudi poslanico ministra za poljedelstvo in živinorejo Sr. Hogana za severno-ameriškega poljedeljskega ministra Ezro Bensona.

V Buenos Airesu so se te dni zbrali na vsakomesečni redni sestaneke guvernerji vseh argentinskih provinc in nacionalnih teritorijev. Z njimi je imel daljšo konferenco predsednik general Perón, nato so pa imeli z njimi razgovore tudi vsi ministri gospodarskih resorov.

Guverner province Bs. Aires Carlos Aloe je odprl v Tandilu veliko in moderno polikliniko za železničarje.

Na letališču v Ezeizju je pred dnevi pristalo veliko in moderno letalo francoske letalske družbe Air France Superconstellation. Z letalom, ki ho sedaj redno obratovalo na liniji Bs. Aires — Pariz, je prispelo v argentinsko prestolnico več uglednih francoskih političnih in gospodarskih osebnosti.

Argentina je sklenila pogodbo z nemško tovarno avtomobilov Mercedes Benz za nabavo 3.000 osebnih avtomobilov za taksi izvoščke.

V Buenos Aires je prispel podpredsednik Bolivije dr. Hernan Siles Zuazo. V argentinsko prestolnico je pripeljal na zdravljenje svojo bolno mater.

V Buenos Airesu se je te dni mudila skupina ameriških senatorjev. Bili so sprejeti tudi pri predsedniku generalu Peronu. Njim na čast je bilo več sprejemov.

V zvezi z izvajanjem določil o sporazumu o gospodarski uniji med Argentino in Paraguayem sta odpotovala v Asunción minister za javna dela in min. za zunanjo trgovino.

V Argentini se bo letošnje šolsko leto zaključilo 30. novembra.

Argentina in Vzhodna Nemčija sta sklenili trgovsko pogodbo za izmenjavo blaga v višini 39 milijonov pesov.

V Bs. Aires je prispela skupina francoskih filmskih igralcev in predstavnikov francoske filmske industrije, ki bodo sodelovali na vseh prireditvah v zvezi s tednom francoskega filma.

menju. Življenjski sokovi tržaškega pristanišča dotekajo s severa, severovzhoda in vzhoda. Ako bi ti življenjski sokovi prenehali dotekati, bi ostal Trst s svojim pristaniščem samo kamen na kamnu, brez življenja."

Novice iz Slovenije

KARDELJ O POMENU VOLITEV IN ZNAČAJU NOVE SKUPŠČINE

V Beogradu je bila dne 18. septembra druga seja plenuma Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva-prejšnje OF. Seja je bila sklicana zaradi priprav na volitve, ki bodo, kot smo že poročali, ta mesec.

Na dnevnem redu je bil tudi Kardeljov referat o pomenu volitev in o značaju nove ljudske skupščine.

V uvodu svojih izvajanj je Kardelj povedal, da so v "izvajanju ustavnega zakona v precejšnjem zaostajanju", ker se volitve niso izvršile tedaj, kot so predvidevali. Omenjal je tudi preobremenjenost članov v zveznem izvršnem svetu in v republiških izvršnih svetih. Pri vsem tem se je pokazalo, "da je smer notranjega razvoja, ki je bila formulirana v ustavnem zakonu uspešna". V zaglavju o "aktualnih naloga" je omenjal "nalogo nadaljnega razvijanja našega gospodarskega sistema". Za novo skupščino je dejal, da bo morala pripraviti kodeks predpisov s področja ekonomskih odnosov, ki bo obsegal celotno materijo sedanjih uredb. Kardelj pravi, "da bo to velika naloga, eden izmed zgodovinskih naizrednejših dokumentov socializma". Po njegovem bo to "prvi socialistični dokument te vrste v zgodovini človeštva." In ta velika naloga bo "ekonomsko politično in pravno izoblikovanje komune kot osnovne celice socialistične družbe".

V nadaljnjih izvajanjih je omenjal organizacijo in metode dela v družbenem upravljanju, o nujnosti spremembe načina dela v skupščini ter naglašal potrebo, da je politično težišče treba prenesti na skupščino. Kardelj pa tu čisto jasno pove, da bodo politično obelježje parlamentu dale vodilne komunistične osebnosti, ki naj bi prišle v parlament, kjer naj bi nastopale tako iniciativno, kakor tudi s kritiko. To naj bi bila neke vrste strogo lojalna, od časa do časa nastopajoča "opozicija".

Da komunistom gre samo za ohranitev oblasti, je Kardelj točno povedal z besedami: Če se borimo za čim širšo in doslednejšo uporabo demokratičnih načel v družbenem življenju naše države, to ne pomeni, da smo za svobodo kontrarevolucionarnega dela. Ne! Smo za demokracijo zato, ker branimo pravice in korist delovnih ljudi pred nevarnostjo birokratskega despotizma, pa tudi pred poskusi kapitalistične restavracije. To je tudi jedro in okvir demokratičnosti našega novega volilnega zakona". In na drugem mestu: "Ne živimo še v pogojih, v katerih bi mogli antisocialističnim silam dopustiti, da se neomejeno politično aktivizirajo. Storitvi moramo še marsikaj, da bodo naše socialistične sile tako močne, da se bodo mogle brez kakršne koli državne intervencije boriti proti ostankom preteklosti".

In v duhu take "socialistične demokracije" bo potekala ta mesec nova volilna komedija v titovini.

BELA KRAJINA V "ZAČARANEM KROGU"

Dva člana predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov za Slovenijo sta sredi septembra potovala po Beli Krajini. Spremljal ju je tudi eden od sodrukov ljb. "Slov. Poročevalca", ki je nato v tem listu popisal svoje vtise s tega potovanja. Med drugim pravi, da je "belokranjsko gospodarstvo v znamenju sanacij, ali v začaranem krogu, v krogu, ki je že tako zarisan od najrazličnejših ukrepov, tuhtanj, predlogov in mnenj, da skoraj ni mogoče več videti, kako bi se bilo mogoče izkoptati iz gospodarske zaostalosti". Ugotavlja, da v Belik Krajini manjka strokovnjakov ter da je do nedavna bil v Beli Krajini samo en tehnik. Pravi tudi, da so nekateri podjetja v septembru izplačala le 55 do 70% plače. Tako se je zgodilo v črnomeljsem gradbenem podjetju, v premogovniku Kanižarici, v opekarni v Gradcu in nič drugače ni v preostalih podjetjih. V tovarni učil v Črnomlju so n. pr. skozi 18 mesecev prejemali uslužbenci le 80% od svojih plač. Ta tovarna učil mora biti res poglavje zase: Dela, kakor, da bi bila edina tovrstna tovarna v svetu. Razvoja sorodnih podjetij v tujini ne zasleduje, pa tudi nima stika s profesorji gimnazij, učiteljskih, univerze in Tehnike visoke šole za sestavljanje proizvodnih načrtov in prototipov. Naslednja tovarna, ki predeluje belokranjsko sadje in med drugim izdeluje tudi originalno žgano pijačo "Zeleni Jurij", ima sicer dobre etikete, nima pa komercialista. Tako ima tovarna že od lani v zalogi "nekaj sto ton surovina, t. j. sadne pulpe" in je zaradi tega letos odkupovala samo malenkostne količine sadja.

Naibolj žalostno stanje je pa v premogovniku Kanižarica. V njem je zaposlenih kakih 120 rudarjev. Od teh jih je pravih rudarjev nekaj desetini, vsi ostali so pa okoličani, ki imajo pri rudniku postranski zaslužek. Rudnik ima trenutno deponiranega premoga okoli 900 ton, ki ga ne more prodati, ker je predrag. Med tem, ko stane premog iz št. Janža 1.100 din, stane premog iz premogovnika v Kanižarici 4.000 din. Pravi rudarji so tu kar odkrito izjavili, "da je bilo poprej pod direkcijo boljše".

V Slovenjgraškem okraju je bilo v zadnjih letih občutno pomanjkanje učiteljev. Zaradi tega je prišlo povprečno na učitelja 48 učencev. Letos je okraj dobil 36 novih učiteljev. Še vedno je pa veliko pomanjkanje učnih moči na gimnazijah v tem okraju, ki ima 6 nižjih gimnazij in eno popolno (Ravne). Na vseh teh zavodih je bilo lani 1879 dijakov in le 60 učnih moči.

Zaradi pomladanskega mraza je bil letos pridelek grozdja v Sloveniji in Istri manjši, kakor pa druga leta. V o-

stalih kraji države je pa grozdje letos zelo dobro obrodilo. Odkupna cena grozdja se je v glavni sezoni sukala okrog 20—30 din. za 1 kg.

Po slovenskih planinah je bilo do letos nad 100 planinskih domov, zavetišč, koč in domov. V letošnjem jubilejnem letu je nastalo še 50 novih planinskih postojank. Predvsem sta bili zgrajeni dve novi gorski zavetišči in sicer pod severno steno Ojstrice in na Rušju pod Dolkovo špičo. Povdarjajo pa, da bi bilo treba še zgraditi planinske postojanke pri Krnskem jezeru, na Črni prsti, pod špičo nad Gorenjo Trento, razen tega bi pa bilo treba razširiti in povečati Vodnikovo koč na Velem polju, Aljažev dom v Vratih in postaviti sodobni hotel na Vršiču.

Mladi slovenski violinist Igor Ozim je dobil na mednarodnem natečaju v Muenchenu prvo nagrado.

Šef britanskega imperialnega generalnega štaba feldmaršal Sir John Harding je bil septembra meseca na obisku

v Jugoslaviji. Udeležil se je med drugimi vojaškimi osebnostmi manevrov titove vojske v zagrebški vojni oblasti. Dne 20. septembra je prispel na obisk tudi v Ljubljano. Ogledal si je razne zanimivosti mesta ter se je dalj časa zadržal na gradu. V grajski restavraciji so mu postregli z domačim prigrizkom in vinom.

Umrli so. V Ljubljani: Jože Grum, stavec, Marija Stante, roj. Telban, gospodinja, Milka Hladnik, roj. Kožar Ivana Bizjan, Alojzija Silij, Josip Jančigaj, žel. v p. Albin Mihovec, Anton Podrekar, predsednik trgovskih podjetij, Ante Opačič, šolski nadzornik v p. Ornela Golob, Antonija Siter, roj. Korbar, vdova po steklarju in Jože Klemen v Zagorju, Josip Vajdetič, davčni kontrolor v p. v Celju, Minka Amon, roj. Kokalj v Brežicah, Anton Podrekar v Mariboru, franc Kramar, rud. upokojenec v Podkrajju pri Radečah, Franc Bauman v Podgorju, Marija Suhadolnik na Stari Vrhniki" in Jožefa Pfajfar, roj. Špeh v Celju.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

SPOMINU GRČARISKIH JUNAKOV

V soboto pred praznikom Vseh svetnikov zvečer so se zbrali sorodniki prijatelji in častilci junakov, ki so pred desetimi leti padli v Grčaricah ali bili potem v "kočevskem procesu" pomorenjeni v prostorih na Granaderos, da se poklonijo njihovim plemeniti žrtvi življenja za narod in domovino. Svečanost je prišel g. Rudolf Žitnik, ki je najprej pozdravil podpredsednika Narodnega odbora g. dr. Celestina Jelenca, predsednika DS g. ing. Mozetiča in tajnika g. Pernička ter se vsem navzočim zahvalil za udeležbo. Lepe misli je posvetil mrtvim borcem, nakar je bil odigran prvi stavek Beethovneve "Eroice". Zatem je g. Franc Južina, poleg J. Žitnika, edini še preživeli član grčariške posadke, podal globoko občuteno sliko vojaških in tovariških vrlin svojih predstojnikov in soborcev ter potek dogodka od prvega napada partizanov in laške artilerije do sramotnega početja s preživeli v Kočevju. Orisal je junako obrambo komandanta majorja Koprivice in vse posadke. G. Žitnik se je predavatelju zahvalil za izčrpen govor in opozoril na dolžnost, ki nas vse vežejo do teh in drugih padlih borcev. Zadnji stavek "Eroice" je zaključil pietetno komemoracijo, nakar se je g. Žitnik spomnil v toplih besedah še pred kratkim na Koroškem umrlega protikomunističnega borca Miroslava Urbasa, čigar spomin so navzoči počastili stoje z enominutnim molkom.

STOLETNIČE BARAGOVE POSVETITVE ZA ŠKOFA

so se Slovenci spominjali na praznik Vseh svetnikov. Po vseh slovenskih središčih so bile pri slovenskih mašah pridige o škofu Baragi in molitve za njegovo beatifikacijo. Tega dne se je za-

čel Baragov mesec z raznimi pobožnostmi, ki se bodo zaključile dne 29. novembra ob štirih popoldne v župni cerkvi v Ramos Mejia z govorom o Baragi, Baragovim križevim potom, blagoslovom in zahvalno pesnijo.

Vse pobožnosti se zlivajo v eno samo prošnjo k Bogu, da bi bil zvesti božji služabnik Baraga čimprej proglašen za svetnika.

Na tečaju o državno-pravnih vprašanjih je preteklo nedeljo predaval g. urednik France Kremžar. Govoril je o razvoju krščansko-demokratskih strank in pri tem naglašal, da spada Slovenska ljudska stranka med najstarejše krščansko-demokratske stranke v Evropi.

G. Kremžar bo znova predaval na tem tečaju v nedeljo, 15. novembra točno ob pol devetih uri popoldne na Victor Martinez 50. Govoril bo o današnjem stanju krščanske demokracije v svetu.

Vse slušatelje in tudi druge, ki se zanimajo za ta vprašanja, lepo vabimo, da se predavanja udeleže. Prosimo za točnost!

Zaključek socialnega tečaja. V ponedeljek, 2. novembra se je v prostorih Društva Slovencev vršil zaključek letošnjega celoletnega socialnega tečaja, ki ga je za slovenske fante organizirala Družabna pravda. Skozi vse leto je vsak drugi ponedeljek, ob lepem ali slabem vremenu, prihlet na V. Martínez g. prof. dr. Ivan Ahčin, da je skupini fantov predaval o sociologiji. V teku letošnjega leta je govoril o socialnih oblikah (družina, narod, država, Cerkev, mednarodno življenje) ter je te osnovne pojme družabnega življenja tečajnikom razložil jasno in pregledno. Predavatelju se je za njegovo izredno požrtvovalnost lepo zahvalil predsednik Družabne pravde g. Pavel Masič, tečajnikom pa za njihovo vztrajnost vodja tečaja g. Rudolf Smersu.

SPOMIN NA DRAGE POKOJNE

Na praznik Vseh svetnikov in na vernih duš dan so se Slovenci na področju Velikega Buenos Airesa spominjali z globoko pieteto svojih dragih pokojnih. Njihovi grobovi so raztreseni po raznih pokopališčih ogromnega velemera. Sorodniki pokojnih so jih lepo okrasili in na njih prižigali sveče. Marsikomu je ta dan misel pohitela tudi daleč v domovino in tam obiskala grobove svojih umrlih bratov, sester, očeta ali matere. S pobožno mislijo in ljubeznijo se je spomnila tudi vseh žrtev komunistične revolucije, ko se komunisti niso ustavili niti pred veličastjem smrti in so oskrnili celo njihove grobove.

Glavna pobožnost Slovencev v Buenos Airesu je bila na glavnem buenosaireskem pokopališču Chacarita. Pred jugoslovansko grobnico je imel pridigo g. Albin Avgu'tin, pevski zbor Gallus je pel žalostinke, molitve za rajne je pa opravil g. župnik Orehar ob asistenci gg. Albina Avguština in Jožeta Guština. Številni rojaki so nato obiskovali grobove svojih sorodnikov, znancev in prijateljev; Na pokopališču v San Justo je opravil molitve za umrle slovenske rojake g. Janko Mernik. V župni cerkvi v Ramos Mejia je imel na praznik vseh svetnikov pridigo g. France Novak, nato so pa bile molitve za rajne. V Olivosu so se zbrali prijatelji pok. Fr. Žužka ob njegovem grobu. Molitve zanj je opravil g. duhovni svetnik Košmerlj.

Lanús

Vahti smo preživeli precej po domače. Ob 4 popoldne smo imeli slovenske molitve in pričeli skupno Baragov mesec, nato pa molitve za rajne, kakor je bila navada doma. Na dan Vernih duš smo se pa pridružili farni procesiji, ki je šla na pokopališče v Lomas.

V vsako slovensko družino Koledar - Zbornik Svobodne Slovenije

IZŠLO JE

NAJVEČJE
SLOVENSKO
ZNANSTVENO
DELO
V
EMIGRACIJI:

SOCIOLOGIJA

KI JO
JE
NAPISAL

Prof. dr. Ivan Ahčin

Obsega
296 strani

Stane
20 pesov

Slovenski misijonarji po svetu

Ni je dežele na svetu, bi skorajda lahko zapisali, kjer se ne bi v teh dneh spominjali stoletnice Baragove posvetitve za škofa. Malo pretirane so takšne besede, bo kdo dejal. Pa niso, kajti slovenski misijonarji in misijonarke so raztreseni po obeh oblah sveta in tako na eni kakor na drugi so se v molitvah in s toplimi željami priporočili Bogu, naj bi jim v svetniku Baragi dal vzornika in varuha.

Na Japonskem tako s. Marija M. Luževič sredi preko sto oseb redovne družine zastopa našo zemljo; in ne dosti manjše je okolje, v katerem delujeta sestra Zupančič in s. Antonija Cirenija Jug. Vse tri so zaposlene bodisi v šoli ali sirotišnici ali bolnišnici, oskrbujejo knjižnico in sodelujejo pri katoliškem tisku. Njih oči so bile te dni uprte v kitajski Šangaj, kjer je še pred nedavnim deloval brat Ciril Verdnik; ostala pa je tamkaj še m. Kalista Langerhole, ki sredi novega poganstva neustrašno brani Večno Resnico. Na obali Kitajske so se v duhu med seboj pozdravljali v Hong kongu živeči novomašnik Stanko Savlin, s. Anica Miklavčič in msgr. Jože Geder ter v portugalskem Macau delujoči krojaški mojster br. Rafael Mrzel, sodruknik kitajsko pisane enciklopedije krojaštva. In vsi ti so se spominjali časov, ko je se med njimi zdravil in operiral dr. Janež, danes sodovitelj kamiljanske bolnišnice na Formozi, edinem otoku svobodne nacionalne Ki-

tajske. In doktorju je ta dan že delal družbo novi misijonar, iz USA došli bivši emigrant Franc Rebolj.

Za varstvo v bodočnosti je Barago še posebej prosil Andrej Majcen, pomočnik ravnatelja sirotišča v okolici vietnamskega Hainoija, saj je bilo to ozemlje že nekaj časa v oblasti Hočiminhovih rdečkarjev; Majcem sam se je v v škofiji mudil prav tedaj, ko so komunisti vdrli v semenišče, pobli 4 redovnice dominikanke, več duhovnikov in odpeljali 50 semeniščnikov.

V sosednem Siamu še vedno neumorno deluje m. Ksaverija Pirc, v Birmaniji pa br. Joško Kramar, čigar položaj tudi ni preveč ugoden, saj redna oblast drži samo mesta, na deželi pa gospodarijo komunistični "ustaši"; zanimivo pa je, da so ti komunisti misijonarjem naklonjeni, menda zato, pravijo, ker so delavni in mladino navajajo k delu.

In že smo v Indiji, kjer cela vrsta slovenskih misijonarjev v svojem dnevnem delu hodi po Baragovih stopinjah. Kot profesor na kolegiju v Tirupatturu deluje Nace Kustec; prav tam je kot ravnatelj salezijanskega zavetišča Pavel Bernik; v južni Indiji nekje ustanavlja kmetijsko šolo Ludvik Zabret; na severu pa vodi misijonsko gospodarstvo na neki postojanki sredi gorskih rodov s. Terezija Medvešek. V kraju Alabebed je ravnateljica učiteljska m. Miriam Zalaznik. V Khariju je p. Stanko Poderžaj dekan "Bengalskega misi-

jona"; skupaj z njim je začasno o. Viktor Sedej; temu jedru "Baragovega misijona" se bodo pridružili še p. Jože Cukala, p. Lojze Demšar in p. Janez Ehrlich, pomočnik ravnatelja v veliki misijonski tiskarni v Ranchiju. V Dardžilingu pod Himalajo sta br. Janez Udovč in Franc Drobnič, v jezuitskem kolegiju v Kalkuti pa br. Leopold Vidmar in Jože Lukan. In končno je na misijonski postaji v Marapayu m. Magdalena Kajnc.

Sredi Afrike delujeta v Belgijskem Kongu brata Marcel in Karel Kerševan. V črnski rezervaciji v Transwaalu misijonarita p. Franc Bratina in br. Valentin Poznič, na novi župniji v Carolini pa se trudi p. Kladnik Albin. V Južnoafriškem Roodeportu poučuje na šoli m. Brigita Bregar, v zamorski vasi, ki šteje 14.000 duš, m. Ksaverija Lrsjč, in v nekem drugem kraju s. Vincencija Novak.

Vsi ti so danes Baragovi posnemovalci; širijo božje kraljestvo na zemlji, vzgajajo in uče domačine, ki so jim bili zaupani, zraven pa neumorno pišejo. Žal ni popolna priučujoča podoba teh, tudi "Slovencev, raztresenih po vsem svetu", ker je prenekaterim bila nasilno odvzeta možnost misijonarjenja. Pa svet je sicer majhen, kot pravijo, a nikoli toliko premajhen, da ne bi pridni in neumorni slovenski misijonar našel svoje delovno mesto. In tako srečavamo nekdanje misijonarje sredi tkzv. civiliziranega zahodnega sveta, od Čila do Kanade in preko vse Evrope. Tem poklicnim misijonarjem pa se pridru-

žujejo še vsi tisti, ki neumorno in idealno delujejo med slovenskimi izseljenci, tam, kjer ni bila mogoča tako množična naselitev kakor n. pr. v Buenos Airesu, Clevelandu ali Toronto. Tako po vsej Angliji misijonarji župnik Kunstelj, v deželah Beneluxa Nande Babnik in Zdravko Reven, pa v Franciji Msgr. Zupančič in Grims ter Čretnik v Parizu; in vsi, ki so ostali sredi beguncev v Avstriji, Nemčiji in Italiji; in vsi sredi naših nekdanjih študentov v Španiji; pa Luskar in sobratje v Egiptu, Ocepek v Tunizu, Brumec na Portugalskem, slov. duhovniki v Kanadi; po svej širni severni Ameriki raztreseni slov. duhovniki, kot svetilniki v temi vsakdanjega življenja; in končno še vsi sinovi slovenske krvi, ki so pč Božji Previdnosti našli nova polja delavnosti v južnoameriških republikah — od čilske Punta Arenas do argentinskega Jujuya, od Sao Paola do Asunciona v Paraguyu in Cochabambe v Boliviji, pa do Ecuadorja in Mehike do Kube. Skoraj da nepretrgana je njih veriga delavnosti in povezanosti. In tudi ti so misijonarji. Ne sicer prav takšni morda, kakor si jih predstavljamo sredi Afrike, Indije ali Kitajske, a vendar misijonarji v pravem pomenu besede.

Tudi vsi ti so se te dni obračali k Baragi s prošnjami, da bi jim dajal mčči za nove čase novih naporov. V tem so bili najbližje največjemu, med nami živemu misijonarju, našemu škofu Gregoriju; tako kot on so tudi vsi ti misijonarji "Slovinci raztreseni po vsem svetu", prosili milosti in pomoči od zgoraj za zaupano jim ljudstvo.

SLOVENC I P O S V E T U

USA

Za kaplana pri Sv. Lovrencu je bil postavljen F. Baraga; na njegovo dose-danje mesto pri fari sv. Vida pride no-vonaseljenec Varga, doma iz Prekmur-ja.

V Lorainu, Ohio so 18. okt. praznova-li 30 letnico otvoritve slov. nar. doma. Kot glavni govornik je nastopil guver-ner Lausche.

Pri uprizeritvi Mausearjevega 'Kaplana Klemena' so sodelovali: Pavle Intihar, Avgust Dragar, J. Hauptman, Anica Hočevarjeva, Dragica Pustova, Mi-mi Veider, Marija Mauser, Milka No-vak, Nande Novak, Marjan Jakopič, Ja-nez Vidmar, Blaž Vavpetič, Ivan Mar-tinc, Jože Boje in Tone Hočevar. Reži-

ral je Milko Pust.

Poroka. Pri Sv. Štefanu v Chicagu sta se poročila dne 19. septembra gđ. Maj-da Vračko in g. dr. Peter Remec. Mla-demu paru ob vstopu v novo ževljenje naše iskrene čestitke!

Kanada

Med številnimi darovalci prispevkov za slovensko cerkev v Toronto je pose-bej omeniti Leopolda Springerja in Lu-dvika Sluga, ki bosta cerkvi darovala kip sv. Male Terezije. Dve dekleti pa, in si-cer Marija Kuzmič in Marija Prša, bo-sta darovali za kip Srca Jezusovega lepo vsoto, tako da bo s prispevki osta-lih dobrotnikov kip kmalu plačan. Vsak kip bo stal 340 dolarjev.

PUBLIKACIJO O SLOVENSKI PRIMORSKI

lahko imenujemo zadnjo številko Slo-venske besede, ki je vsa v dveh polah velike osmerke (32 strani) posvečena Primorju, Goriški in Beneški Sloveniji in so tokrat izostale tudi vse družinsko-revijske rubrike. Izšla je prav v času, ko stoji tržaško vprašanje med prvimi problemi svetovne politike, pa tudi v času, ko so naši tukajšnji primorski ro-jaki z akcijo za kulturni dom v Gorici in Pregljevo proslavo stopili v novo ak-tivnost. V uvodnem članku "Devetin-dvajseti oktober" se spominja Rudolf Smersu slovenskega narodnega prazni-ka prav z ozirom na naše jugozahodne kraje. V kasnejši in izvrtni je ob-javljena Gregorčičeva "Soči", v doma-čem jeziku še njegova pesem "Na potuj-čeni zemlji" in Aškerčeva balada "Ati-la in slovenska kraljica", ki je lokalizi-rana v Landarsko jamo. Fr. Kremžar obuja v sestavku "Goriška pomlad" spomine na goriški krščansko-socialni po-kret, v katerem je sam vneto sodeloval, France Žar nekako nadaljuje v "Živ-ljenju na pogorišču". Kremžarja do ita-lijanske zasedbe, Fr. M. in Nekdo pa za čas fašističnega kulturnega in go-spodarskega nasilja. Poseben članek je posvečen aktualnemu tržaškemu vpra-šanju. Slavko Srebrnič se spominja dr. Janka Kralja, Leopolda Kemperla, Loj-zeta Bratuža in dr. Mirka Brumata, bivši drž. poslanec in urednik SB Karol Škulj goriških beguncev v prvi svetovni vojni in Rapala, Hladnik Janez Gorice, dr. Avgust Sfiligoj sramotnega tržaškega procesa 1941; opisuje Sočo. Zelo dobrodošla je statistika še zdaj v goriški nadškofiji živčih Slovencev, ki jih je 23.980 ali šestina vseh vernikov. Ob zgodovinskem in narodopisnem Pogledu v Beneško Slovenijo (I. N.) sta tudi pri-

merka tamošnje ljudske pesmi in ljud-ske pripovedke. Alenka je posvetila top-lo pisan članek pesnikom Gregorčiču, Gradniku in S. Kosovelu. Z vrsto pesmi in črtico "Markov poslednji večer do-ma" je zastopana pesnica Ljubka Šorli, s tremi pesmicami "iz let, ko smo bili sužnji", Venceslav Sejavec. Najdrago-cenejši del vsebine pa je tu prvič objav-ljena avtobiografska novela pok. Lada Piščanca, ki opisuje v slutnji najhuj-šega, ki so ga pozneje nad njim res za-gretili, prvo s strani partizanov presta-no nasilje. Portret velikih mož in slike lepih krajev poživljajo to publikacijo, ki zasluži vso pozornost in priznanje.

M.M.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Franca Oblaka in njegove gospe Tince, roj Grom, v Villa Urquiza so dobili sina. G. Borisu Pavšerju in njegovi ge Ivanki, roj Trpin v San Martinu se je rodila hčerka. G. Franc Dolenc in gospa Mara, roj. Ziherte v Bernalu sta dobila hčerko, ki so jo krstili za Helenco. V družini g. Janka Marinška in ge Gabrie-le v Lurdesu se je rodila hčerka. Dru-žino g. Oskarja Preglja in njegovo go-spo Stanko, roj. Močnik je razveselila hčerka Marija. G. Janez Kovačič in ga Marija, roj. Janežič v Moronu sta dobi-la hčerko, ki je pri krstu dobila ime Amalija. Srečnim staršem naše čestitke!

† Roza Škrjanc. V ponedeljek 26. oktobra t. l. je nenadno umrla ga Roza Škrjanc v ulici Faluch 136 v San Mar-tinu. Pred 14 dnevi je še navidezno sre-čno prestala težjo operacijo, a se ji je zdravstveno stanje nenadno poslabšalo. Zdravniška pomoč, četudi je bila takoj na mestu, je bila zaman. Zdravnik je mogel ugotoviti samo nastop smrti.

Pogreb pok. Roze Škrjanc je bil v to-

rek, dne 27. okt. t. l. na pokopališču v San Martinu. Pogrebne obrede je opravi-l in izmolil molitve za rajno g. du-hovni svetnik Karel Škulj, ki se je ob pok. rojakinje poslovil tudi ob odprtem grobu.

Pok. Roza Škrjanc je bila doma iz Device Marije v Polju pri Ljubljani. Pred štirimi leti ji je umrla hči Pavla, ki počiva na istem pokopališču. Hčerka Justina je poročena v Argentini, dve hčerki pa v Angliji. Pokojnica je bila skrbna, delavna, verna in vzorna slo-venska žena in mati. Naj počiva v miru v argentinski zemlji, vsem njenim so-rodnikom pa naše iskreno sožalje!

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. November 1953. Vsebinska: Arriba los corazones (Berti); Navček joka (Bogdan Budnik, pesem); Pratika 1953: November; Gospod Oze-ronski (odlomček iz istoimenskega ro-mana); Grob svobode in nedolžnosti (Je. Gin.); Prerok Danijel (Boris Ko-man); Luč, ki sveti v temo groba (Aloj-zij Košmerlj); Feuer! Feuer! — Ogenj! Ogenj! (Gregor Hribar); Na polju go-mil (Franbo, pesem); Prehodnik Jezusov (dr. Mirko Gogala); Ob csem-stoletnici sv. Bernarda (dr. Ivan Ah-čin); Poklican ali prisiljen? (prof. Jan-ko Mlakar); Ne razvijaj se v sirašilo! (prof. Pavel Slapar); Noč (K. Vladi-mir, pesem); Obeganje Berlina (A. Daudet-Fr. Erjavec); Balarrasa; Ne-ustrašena sestra; Med izseljenci: Spome-nik gospodu Mihju Barji (P. Slapar); Pomen slovenske župne cerkve v Toron-tu (Janez Kopač CM); Od Doma in pri-loga: Božje stezice.

Katoliški misijoni. Oktober-Novem-ber 1953. Vsebinska: De la carta del Mons. Felipe Bernardini; Misijonska ne-delja 1953 (Mons. Felipe Bernardini); Zemljiska obla (Bogdan Budnik); Dve misijonski novi maši: v Clevelandu, v Indiji); Očetova beseda: Tudi krščan-ska umetnost boji domačinska (Pij XII — K. Wolbang); Socialno vpra-šanje v misijonih (R. Smersu); Ljub-zen je iznajdljiva (Lojze Demšar); Na Kitajskem vedno huje (France Jereb); Brat Ciril Verdnik izgnan iz Kitajske; Misijonsko zaledje: Dve izdanji "Kato-liških misijonov": Misijonski zbornik; Krst pri Savici (Fr. Glavač); Dr. Ja-neževe skoptične slike; Novi darovi v sklad "3.000 dolarjev"; Javna zahvala škofu Baragi; Barago na oltar: Mons. Zryd predsedniku Južnoameriške Bara-gove zveze; Baragov zgodovinar v Ev-rópi (K. Wolbang); Proslava stoletni-ce Baragovega škofovskega posveče-nja v Argentini; Ali je Baragova kano-nizacija slovenska narodna zadeva?; Ob novem dramskem delu o Baragi (prof. Geržinič in Bine Šulinov); Sa-motno bježe ura nekje (Montanari).

SLUŽBE DOBE:

šofer za osebni avto, hišnik, mehani-ki, strugarji, kovinarji, vajenci za kovinarsko stroko, tkalci, knjigovez in tiskar, ki se spozna v ravnanju z Minerva stroji.

Informacije v pisarni Društva Slo-vencev.

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Casante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 38-0122 Buenos Aires

Izurjeno strojepisko

iščemo za nekaj ur na dan. Ho-norar od ure in po dogovoru. Ponudbe pošljite na pisarno Društva Slovencev, Victor Marti-nez 50, Buenos Aires.

RESTAVRACIJA - BAR

L J U B L J A N A
Avda. del Trabajo 5986 — Capital
Izvrstna domača hrana. Dobra pijača. Za zaključene družbe na razpolago posebna soba. Vsem rojakom se priporočata

G O D E C - Š E R J A K

Interesentom prodam obsežen lokal z inventarjem za nizko ceno. Naslov: Calle Pte. Perón 97, SAN MARTIN

STAVBARSTVO

Jože Rus

CALLE MOLINA 1114

LINERS CAPITAL

†

Vsem rojakom sporočava žalostno novico, da je 26. oktobra 1953 v starosti 53 let umrla naša dobra mama, babica in tašča, vdova

gospa Roza Škrjanc, roj. Debeve

K večnemu počitku so jo položili dne 27. oktobra na pokopališču v San Martinu.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin. Naj počiva v miru.

Ž a l u j o č i

Hčerka Justa, por. Sever in zet Viktor Sever ter hčerki Roza in Marija s soprogo in vnuki v Angliji, Mirko Bezljaj, nečak in ostalo so-rodstvo.

Buenos Aires, 3. novembra 1953

Naša gospodarska osamosvojitve

je naslov brošure, ki jo je izdala Dru-žabna pravda. V njej so objavljeni vsi govori z letošnjega drugega socialnega dneva slovenskih izseljencev v Buenos Airesu.

Referati na 2. socialnem dnevu pa so bili: Dr. Ivan Ahčin — Gospodarska osamosvojitve — naša najbolj nujna go-spodarska in socialna naloga; Maks Jan — Kakšne so bile možnosti gospodarske osamosvojitve v domovini pred komu-nizmom; Rudolf Smersu — Pogoji go-spodarske osamosvojitve za delovne slo-je v svobodnem svetu; Avgust Horvat — Delo — podlaga naše gospodarske osa-mosvojitve. Tvarni in psihološki pogoji dela posebej v Argentini; Jože Mavrič — Potreba, možnost in način gospodarske osamosvojitve; Božidar Fink — Kaj je povedati izobraženstvu ob akciji za go-spodarsko osamosvojitve.

Pred temi referati je objavljen uvod-no poročilo Stalnega odbora za socialne dneve slovenskih katoličanov v Argen-tini, ob koncu pa resolucije 2. socialnega dne.

Društveni oglasnik

PROSLAVE SLOVENSKEGA NARODNEGA PRAZNIKA — 29. OKTOBRA

V nedeljo 8. novembra t. l. priredijo Krajevni odbori Društva Slovencev dvo-je proslav ob priliki 35 letnice sloven-ske osvoboditve izpod avstro-ogrske-ga jarma. Te proslave se vrše na na-slednjih krajih:

V LANUSU

bo proslava takoj po slovenski službi božji v cerkveni dvorani. Nastopijo: la-nuški moški pevski zbor ter otroci z ljub-kiim prizorom. Govoril bo g. Avgust Horvat.

V RAMOS MEJIA

bo proslava takoj po slovenski maši v cerkveni dvorani. Na sporedu je: nastop slovenskega cerkvenega pevskega zbora Ramos Mejia, recitacija, govor g. Ru-

dolfa Smersuja in kratek gledališki na-stop.

V San Justo za 8. november ni bilo mogoče dobiti dvorane, ker je zasedena zaradi prvega sv. obhajila. Zato se bo proslava 29. oktobra vršila v nedeljo dne 22. novembra v cerkveni dvorani takoj po slovenski službi božji.

K proslavam tega velikega sloven-skega narodnega praznika vabimo prav vse Slovence in Slovenke brez izjeme. Zlasti vabimo vso slovensko mladino, da spozna našo slavno zgodovino in na teh temeljih pomaga graditi dobočnost.

OBVESTILA

Moravčani! Na Martinovo nedeljo dne 15. novembra bomo imeli v Ramos Mejia ob 7. uri zjutraj sv. mašo za vse pokojne farane.

Lastniki zemljišča v Lanusu ki so do-bili kupno pogodbo že lansko leto, naj ne pozabijo na plačilo zemljiškega dav-ka. Treba je iti s kupno pogodbo, da do-bi plačilni nalog. Čas za plačilo je do 15. novembra. Kdor ne plača do časa, mora plačati 8% globe.

POIZVEDBA

Tuk predstavniki Mednarodnega soc. urada iz Ženeve bi rad zvedel za podat-ke naslednjih imigrantov v Argentini:

Vladimir Mrzlikar, rojen 25. okt 1923 v Ljubljani, samski, mehanik, specialist za Singer šivalne stroje, rim. kat. vere. V Argentino je prišel maja meseca 1948. Za njem poizveduje njegova sestra Dora Mrzlikar v Kanadi.

Ivan Vučetič, sin Jurija in Marije Vu-četič, rojen v kraju Brinje leta 1911. Po poklicu novinar. Iz Jugoslavije je odšel leta 1946. V Argentino je odpotoval na stroške IRO iz Trsta. Za njim poizvedu-je eden od njegovih sorodnikov.

Ivan Petrišević, Ljubivoj Jokić in Jovan Radošević. Vsi trije so stari emi-granti.

Če bi kdo vedel kakšne podatke o na-vedenih — tudi o zadnjih treh starih imi-grantih — naj jih sporoči uredništvu Svobodne Slovenije, Victor Martinez 50, Buenos Aires.

Slovenski pevski zbor v Lanusu

privedi v nedeljo 15. novembra ob 6. uri popoldne na dvorišču, pri cerkvi sv. Jožefa koncert slovenske narodne pesmi. Nastopili bodo mešani moški in otroški zbor. Pridite vsi, ki radi poslušate našo narodno pesem!

EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires
Pošilja Vašim svojem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket št. 2.	\$ 67.—	Paket št. 9.	\$ 110.—
4.50 kg sladkorja		1 kg kave Santos Ia	
Paket št. 4A	\$ 80.—	2 kg riža	
4.50 kg riža		1.50 kg sladkorja	
Paket št. 5.	\$ 139.—	Paket št. 16.	\$ 146.—
5 kg riža		2 kg kave Santos Ia	
4 kg sladkorja		1.50 kg riža	
Paket št. 32.	\$ 325.—	1 kg sladkorja	
3 kg kave Santos Ia		Paket št. 20	\$ 175.—
2.50 kg riža		3 kg kave	
2 kg sladkorja		1.50 kg riža	
0.50 kg mlečne čokolade		Paket št. 28.	\$ 246.—
0.50 kg holandskega kakaa		3 kg kave Santos Ia	
0.25 kg Ceylon čaja Ia		3 kg riža	
0.25 kg popra v zrnih Singap.		3 kg sladkorja	

Moko, riž in sladkor odpošljamo tudi v vrečah po najugodnejših cenah. Vse vrste zdravil odpošljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odpošljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodniki, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odpošiljativjo takega paketa.

Nove uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 18. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12. ure dop.

Iščemo zastopnike v notranosti republike, do tedaj pa pošiljajte poštna ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK.

Prvi redni letni občni zbor SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA v Buenos Airesu

sklicuje odbor društva za nedeljo 22. novembra ob 17. uri v prostorih na Granaderos šte. 61.

DNEVNI RED OBČNEGA ZBORA BO NASLEDNJI:

1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Sklepanje o društvenih pravilih; 3. Poročila odbornikov; 4. Razgovor o poročilih odbornikov; 5. Poročilo nadzornega odbora; 6. Volitve; 7. Predlogi in 8. Slučajnosti.

Samostojne predloge je treba poslati odboru vključno do 12. novembra 1953.

Odbor vabi vse članice in člane, da se občnega zbora znesljivo udeležijo.

Odbor SPD — Buenos Aires

Buenos Aires, 15. oktobra 1953

SPD

VII. Družabni večer

SOBOTA 14. NOVEMBRA 1953 OB 20. URI

Vabljeni!

DVORANA "DEKLEVA" — Chacarita — Calle Jorge Newbery 3567

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

NAJNOVEJŠE:

NAKIT —
ZLATNINA —
URE SVETOVNIH ZNAMK —
BUDILKE —
KRSTNA IN POROČNA DARILA —

VSA POPRAVILA UR IN NAKITA — TOČNA IN ZANESLJIVO

(Naše stranke se lahko zglase pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)